

Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije
ministrica Irena Majcen
irena.majcen@gov.si, gp.mop@gov.si

Zadeva: Nestrinjanje z napovedano vsebino razpisa za sofinanciranje NVO in poziv za obrazložitev

Spoštovani,

23. februarja 2018 je bila na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor [objavljena novica](#) o najavi javnega razpisa za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij, ki delujejo na področju okolja, za leti 2018 in 2019. Spodaj podpisane nevladne organizacije na načelni ravni pozdravljamo to napoved, saj verjamemo, da smo nevladne organizacije eden izmed temeljev varstva narave v Sloveniji ter imamo zelo pomembno vlogo pri izpolnjevanju obveznosti Slovenije na podlagi domače in mednarodne zakonodaje. Kljub temu želimo izraziti zaskrbljenost glede vsebine omenjenega razpisa, saj menimo, da ne odraža niti glavnih potreb varstva narave v Sloveniji niti potreb nevladnih organizacij, ki so na tem področju najbolj dejavne.

V omenjeni najavi ste na ministrstvu jasno opredelili sklope, ki jih bo razpis prednostno financiral. Če se omejimo zgolj na področje ohranjanja narave, kjer smo spodaj podpisane nevladne organizacije najbolj dejavne, nameravate na tem področju v razpis vključiti naslednja področja:

- ohranjanje biotske raznovrstnosti, zlasti preprečevanje in obvladovanja vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst, s poudarkom na hišnih živalih ter na rastlinah, vključno z akvarijskimi;
- genski viri: ozaveščanje o vsebinah, ki urejajo dostop in pravično uporabo ter delitev koristi v povezavi z genskimi viri;
- krajina: priprava izhodišč za varstvo, načrtovanje in upravljanje slovenskih krajin ter promocija Evropske konvencije o krajinah;
- podzemne jame: ozaveščevalna aktivnost o nedopustnem odlaganju odpadkov v jame, o možnih posledicah in odgovornostih za to.

Menimo, da navedena razpisna področja nikakor ne predstavljajo celostnega doprinosa in dejavnosti nevladnih organizacij s področja ohranjanja narave, temveč se ohranjanja slovenske narave dotikajo zgolj obrobno, tako z vidika nevladnih organizacij kot tudi v splošnem. Zato se nam zdi, da gre pri napovedanih zelo specifičnih področjih razpisa pravzaprav za javno naročanje za skrbno izbrane storitve in žal ne za sofinanciranje delovanja nevladnih organizacij, ki bi same prepoznale najbolj pereče potrebe varstva narave.

Zanima nas, po katerih kriterijih so bila izbrana v razpis vključena področja. Prosimo, navedite strokovna/pravna izhodišča za takšen izbor. Postavlja se nam še vrsta vprašanj, za katera vas prav tako prosimo za pojasnitev. Ali je v luči teh ozko definiranih področij treba razumeti prioriteten okvir ohranjanja narave pri nas? Ali predstavlja čiščenje jam najpomembnejši in najnujnejši ukrep za varstvo podzemnih habitatov in njihovega živalstva? Ali ni trenutno veliko večja grožnja vrsta odplak po vseh delih Slovenije, ki onesnažujejo jamske habitate? Ali je priprava izhodišč za varstvo, načrtovanje in upravljanje slovenskih krajin ter promocija Evropske konvencije o krajinah res delo za nevladne organizacije? Ali ne spada priprava

izhodišč v redno delo ministrstva in ostalih državnih ustanov, oziroma ali to ne spada pod naročila strokovnih osnov, ki bi jih morala država financirati iz drugega vira namesto iz sredstev za nevladne organizacije?

Ocenjujemo, da Ministrstvo za okolje in prostor z napovedjo razpisa ponovno izkazuje nerazumevanje delovanja nevladnega sektorja in namena podpore države le-tega. Izbor prednostnih področij brez jasne strokovne in pravne osnove duši iniciativnost nevladnega sektorja, ki običajno najprej zazna varstvene probleme. S tem ministrstvo kaže tudi pokroviteljski odnos, ki ne more biti temelj za obojestransko uspešno sodelovanje pri ohranjanju naše narave. Zato vas pozivamo k izboljšanju in krepitvi odnosa med vsemi deležniki varstva narave in k izgradnji participativnega pristopa, ki bo različnim združenjem ljudi omogočal lažje prispevanje k razvoju in kakovostnejšem delu na področju okolja, narave in prostora. Definirani skupni cilji bi posledično pripomogli k sistemskemu in celostnemu ohranjanju slovenske narave. Predpogoj za vse naštetu pa je seveda razumevanje namena in poznavanja dejanskega stanja nevladnega sektorja pri nas ter njegovih potreb.

V skladu z napisanim vas vljudno pozivamo k odgovoru in obrazložitvi kriterij in izhodišč za izbor predmetnih področij, kar navajamo v četrtem odstavku tega dopisa, in vas pozivamo k razmisleku o primernejši izvedbi razpisa za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij glede na pomisleke, ki jih v tem dopisu izražamo. Hkrati bi vas radi seznanili tudi s pomisleki, ki smo jih imeli v zvezi z vašim zadnjim področnim razpisom za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij. Svoja stališča smo objavili v prispevku *Grozi NVO s področja varstva narave in okolja pospešeno izumrtje zaradi MOP? – Nejasnosti politike MOP glede razpisov za financiranje NVO* (vir: [Trdoživ V/2](#): 38–40).

Menimo, da bi Ministrstvo za okolje in prostor moralo prepoznati, da je njegova vloga med drugim omogočanje in podpiranje delovanja nevladnega sektorja s svojega področja. Vaš razpis je dejansko edini državni razpis, namenjen delovanju nevladnih organizacij s področja ohranjanja narave. Zato je še toliko pomembnejše, da z njim ne omejujete našega delovanja, kot bi to storili s trenutno predlaganim predmetom razpisa.

V pričakovanju kakovostnega razpisa, ki bo spodbujal delovanje v dobro slovenski naravi in njenim državljanom ter nevladnim organizacijam, vas lepo pozdravljamo.

*Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije
Herpetološko društvo - Societas herpetologica slovenica
Botanično društvo Slovenije
Slovensko entomološko društvo Štefana Michielija
Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev
Slovensko odonatološko društvo
Društvo za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov Dinaricum
Morigenos - slovensko društvo za morske sesalce*

V imenu nevladnih organizacij 8. 3. 2018 poslal Damjan Vinko (damjan.vinko@gmail.com).

Poslano v vednost po elektronski pošti:

- generalni direktorici Direktorata RS za okolje mag. Tanji Bolte (tanja.bolte@gov.si)
- vodji Sektorja za ohranjanje narave dr. Mariji Markeš (marija.markes@gov.si)
- direktorju Zavoda RS za varstvo narave mag. Teu Hrvoju Oršaniču (hto@zrsvn.si)